

**HET NIEUWE
AANSPRAKELIJKHEIDSRECHT
IN DE PRAKTIJK
HANDLEIDING**

Colofon

Deze handleiding is een uitgave van Impact Advocaten en Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw.

Redactie: Impact Advocaten

Lay-out: Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk

Illustraties: Betül Baçak

Februari 2025

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm, screenshots of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inbreuken worden vervolgd.

D/2025/9253/02

© Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw

INHOUDSOPGAVE

1	Voorwoord	3
2	De verschillende soorten aansprakelijkheid in België	4
3	Wie is wanneer aansprakelijk? Een concreet voorbeeld	5
3.1	De aansprakelijkheidsvoorwaarden	5
3.2	Nancy en Laura als vrijwilligers in de school	6
3.3	Nancy en Laura als uitvoeringsagent	7
4	Het oude regime: de quasi-immuniteit van de uitvoeringsagent	8
5	Bye bye quasi-immuniteit: het nieuwe regime	9
5.1	De afschaffing van de quasi-immuniteit	9
6	De bijzondere aansprakelijkheidsregimes van de vrijwilligers en de vrijwillige bestuurder	10
6.1	Oef: de wettelijke bescherming van de vrijwilliger	10
6.2	De bestuurdersaansprakelijkheid van de vrijwillige bestuurder	11
7	De contractuele oplossingen	13
7.1	De opties in de “hoofdovereenkomst”: de overeenkomst tussen de ouders van Jules en de school	13
7.2	De opties in de “onderovereenkomst”: de overeenkomst tussen Nancy, Laura en de school	14
8	Tips and tricks: eerste hulp bij schadegevallen	14
9	Wie zijn gat verbrandt hoeft niet per se op de blaren te zitten: het belang van een goede verzekering	15
10	FAQ	16
10.1	Maar eigenlijk verandert er dan toch niets in de praktijk?	16
10.2	Heeft het wel nut om de contractuele verweermiddelen op te nemen wanneer ik in een sector werk waar de schade vaak van fysieke of psychische aard zal zijn?	17
10.3	Wat kan ik doen als vrijwilliger? Moet ik een verzekering afsluiten?	17
11	Bijlagen	18

1 VOORWOORD

Het idee voor deze handleiding is ontstaan vanuit de wens om het steeds veranderend wetgevend kader op een klare en heldere manier behapbaar te maken.

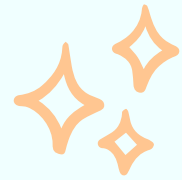
Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk werkte samen met Impact advocaten om tot deze handleiding te komen.

Deze handleiding omvat een overzicht van de belangrijkste veranderingen die het nieuwe boek 6 van het Burgerlijk Wetboek voor de vrijwilliger met zich meebrengt, uitgelegd aan de hand van concrete praktijkvoorbeelden.

2

DE VERSCHILLENDE SOORTEN AANSPRAKELIJKHEID IN BELGIË

Hoe we het ook draaien of keren, aansprakelijkheid is niet weg te denken uit de maatschappij én al zeker niet uit de werkcontext. Zeker nu het nieuwe boek 6 van het Burgerlijk wetboek in een nieuwe aansprakelijkheidspiste voorziet. Maar hoe zat dat nu weer met het aansprakelijkheidsrecht in België? Een kleine opfrissing lijkt wel aan de orde te zijn.

In het Belgisch recht kennen we 3 soorten van aansprakelijkheid:

- De **contractuele** aansprakelijkheid
- De **buitencontractuele** aansprakelijkheid
- De **strafrechtelijke** aansprakelijkheid

Er is sprake van **contractuele** aansprakelijkheid wanneer er een contractuele fout voorhanden is die aanleiding geeft tot schade. Denk bijvoorbeeld aan een schilder die de opdracht gekregen heeft om de muren van een ziekenhuis wit te schilderen maar deze foutief groen schildert. De juridische spelregels zijn terug te vinden in boek 5 van het Burgerlijk Wetboek.

Wanneer er geen sprake is van enige overeenkomst tussen partijen, kunnen we spreken van **buitencontractuele** aansprakelijkheid. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn wanneer dezelfde schilder bij het schilderen van de buitenmuren van het ziekenhuis zijn pot verf laat vallen op een voorbijganger. De schilder en de voorbijganger kennen elkaar niet, waardoor de schade buitencontractueel zal zijn. De juridische spelregels zijn terug te vinden in het gloednieuwe boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

De **strafrechtelijke** aansprakelijkheid is tot slot de aansprakelijkheid die je kan oplopen wanneer je door de strafrechtbanken schuldig bevonden wordt voor een wettelijk beschreven misdrijf. Een bekend voorbeeld uit de praktijk is het toedienen van onopzettelijke slagen en verwondingen. De juridische spelregels zijn terug te vinden in het Strafwetboek.

Tussen de 3 soorten bestaan er, buiten hun oorsprong, wezenlijke verschillen in de **verjaringstermijn** en de **schadeomvang**. Zo verjaart een contractuele schadevergoedingsvordering na 10 jaar, daar waar je voor je buitencontractuele vordering maar 5 jaar de tijd hebt om ze te stellen. Voor de strafrechtelijke aansprakelijkheid zit het dan weer wat ingewikkelder in elkaar en wordt de verjaringstermijn gekoppeld aan de zwaarte van het misdrijf. Ook voor de berekening van de vergoeding spelen er andere spelregels, waar je bij een contractuele fout in se enkel de contractuele schade kan terugvorderen wanneer deze zeker, persoonlijk en rechtmatig is. De buitencontractuele berekeningsmethodes zijn dan weer wat ruimer en voorzien in beginsel in **een integrale schadeloosstelling**.

Bijlage 1 voorziet een handig overzicht van de wezenlijke verschillen van de 3 soorten van aansprakelijkheid.

3

WIE IS WANNEER AANSPRAKELIJK? EEN CONCREET VOORBEELD

3.1 DE AANSPRAKELIJKHEIDSVOORWAARDEN

Laten we alvast beginnen met een geruststelling, aansprakelijkheid is géén automatisme (oef!). Je bent namelijk pas aansprakelijk voor feiten wanneer iemand je hiervoor aanspreekt én wanneer de volgende voorwaarden voldaan zijn:

1) **De aanwezigheid van een fout**: Dit kan zowel een contractuele als een buitencontractuele fout zijn. Een schending van de overeenkomst (**contractueel**), een schending van de wet of de schending van de algemene zorgvuldigheidsnorm (**buitencontractueel**).

2) **De schade**: de zekere schade en vaststaande schade (contractueel) maar op buitencontractueel vlak ook de toekomstige schade indien deze het gevolg is van een aantasting van de fysieke of psychische integriteit.

3) **Het oorzakelijk verband** tussen de fout en de schade. De schadelijder zal moeten aantonen dat de schade het rechtstreekse gevolg is van de fout.

3.2 NANCY EN LAURA ALS VRIJWILLIGERS IN DE SCHOOL

Het begrip vrijwilliger is een term die vele ladingen dekt. Vrijwilligers worden in verschillende organisaties ingezet om verschillende noden in te vullen. Neem nu bijvoorbeeld **Nancy en Laura**, die beiden als vrijwilliger ingezet worden in de naschoolse kinderopvang.

Nancy en Laura hebben er een enorm drukke shift op zitten wanneer de ouders van Jules aankomen. Bij het verzamelen van de spullen van Jules wordt opgemerkt dat zijn boekentas ontbreekt en dat er een grote scheur in zijn jas zit. Uiteindelijk blijkt dat Jules tijdens het buitenspelen vast was komen te zitten in een boom. Hij riep verschillende keren om hulp, maar Nancy en Laura waren binnen de andere kinderen in de gaten aan het houden en hoorden dit niet. Uiteindelijk klom Jules toch op eigen houtje uit de boom maar scheurde hij hierbij zijn jas. Zijn boekentas had hij neergezet tegen een andere boom, maar toen Jules deze ging ophalen bleek de boekentas nergens meer te bespeuren.

De vraag rijst wie hiervoor **aansprakelijk** is en wie de schade zal moeten vergoeden.

Bijlage 2 voorziet in een schematisch overzicht van de partijen die aansprakelijk gesteld zouden kunnen worden.

3.3 NANCY EN LAURA ALS UITVOERINGSAGENT

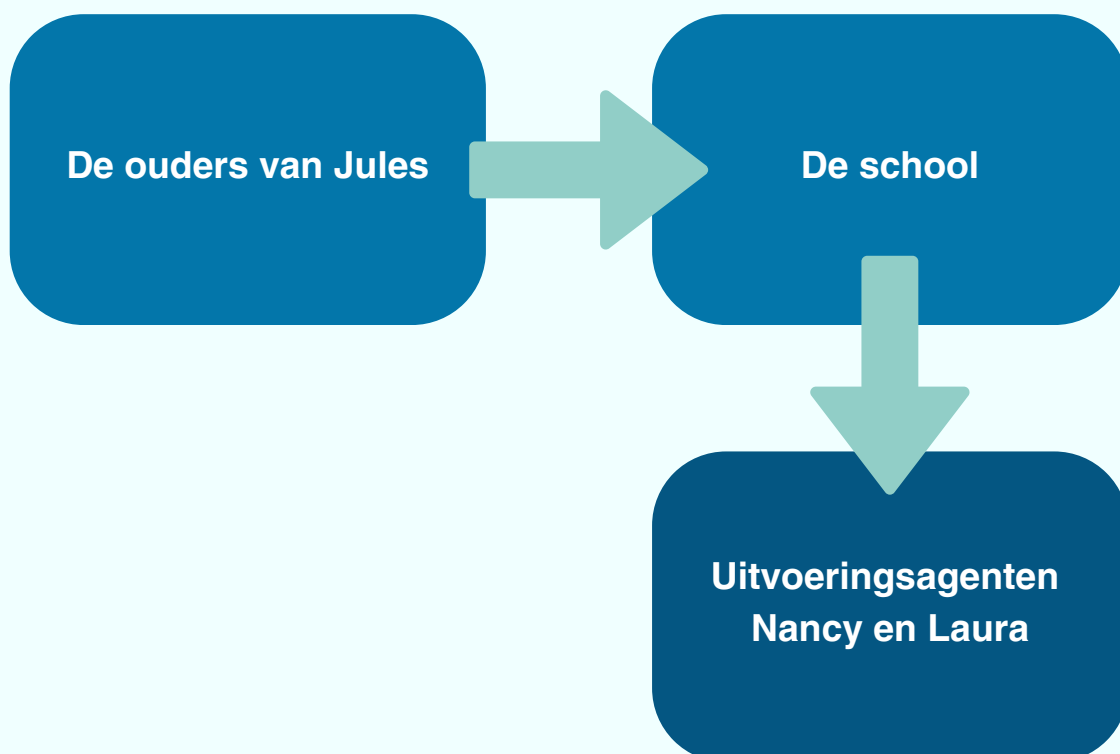
Vrijwilligers werken natuurlijk niet in eigen naam maar uit engagement voor de organisatie en passie voor de sector. Nancy en Laura worden juridisch dan ook aanzien als zogenaamde “**uitvoeringsagenten**”.

Een uitvoeringsagent is een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die door de organisatie belast wordt met de gehele of gedeeltelijke uitvoering van een opdracht, ongeacht of hij deze opdracht uitvoert voor eigen rekening en in eigen naam, dan wel voor rekening en in naam van de organisatie. De organisatie heeft op haar beurt een overeenkomst met een derde partij voor de uitvoering van de opdracht.

Iedereen is in zijn leven wel al eens uitvoeringsagent geweest. Het kan gaan om: werknemers, vrijwilligers, vertegenwoordigers, onderaannemers, bestuurders van rechtspersonen, ...

In het geval van Nancy en Laura kregen zij van de school de opdracht om de kinderen te begeleiden in de naschoolse opvang. De school heeft op haar beurt dan weer een overeenkomst afgesloten met de ouders van Jules over de naschoolse opvang van Jules.

Schematisch ziet dit er als volgt uit, waarbij de pijlen de opdracht voorstellen:

4

HET OUDE REGIME: DE QUASI-IMMUNITEIT VAN DE UITVOERINGSAGENT

Tot en met 31 december 2024 zaten uitvoeringsagenten in een bijzonder comfortabele positie, zij waren namelijk quasi-immuun. En hoewel dit ondertussen verleden tijd is, behoudt de leer van de quasi-immuniteit zijn belang.

De leer van de quasi-immuniteit, garandeert dat uitvoeringsagenten, ook wel hulppersonen genoemd, in beginsel **niet rechtstreeks (contractueel noch buitencontractueel) aansprakelijk** gesteld kunnen worden door de schadelijder (en schuldeiser van hun opdrachtgever) voor de fouten die ze maken in uitvoering van hun functie.

Zoals bij elke basisregel kent ook deze enkele uitzonderingen. Zo zal de uitvoeringsagent wél aansprakelijk gesteld kunnen worden in de volgende gevallen:

- Wanneer het een **gemengde fout** betreft: dit is een fout die niet alleen contractueel van aard is, maar ook een schending is van de algemene zorgvuldigheidsplicht die op hen rust (buitencontractueel).
- Meest voorkomend: wanneer de fout een **misdrijf** betreft.

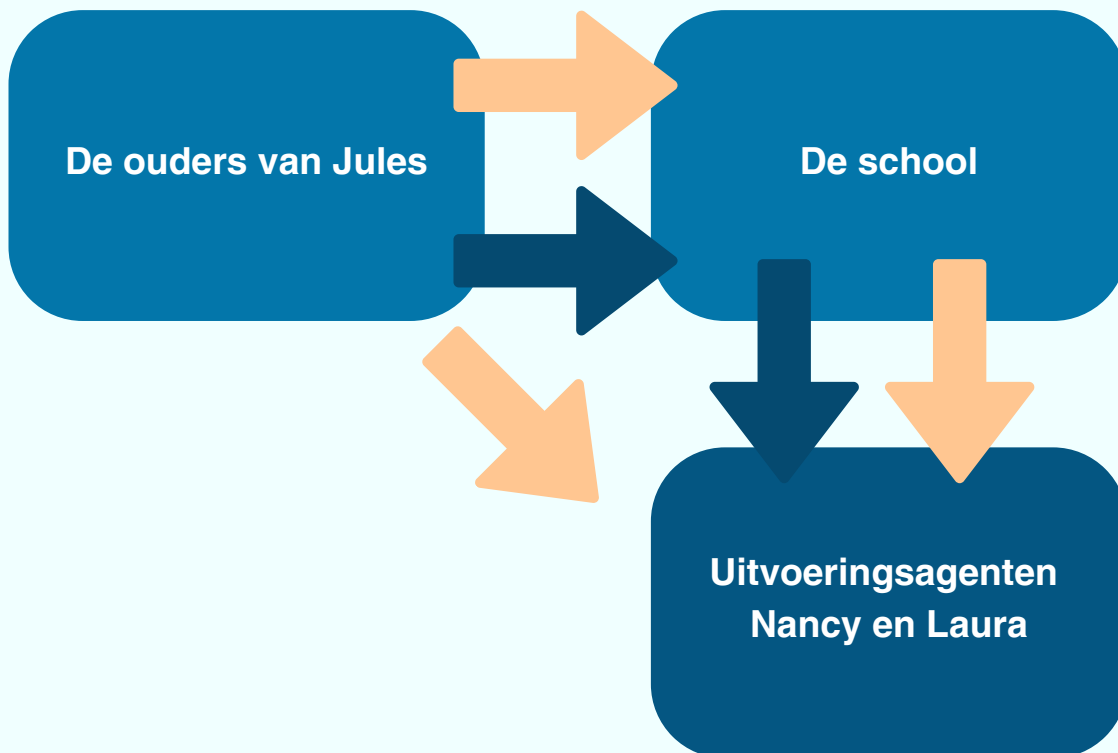

5

BYE BYE QUASI-IMMUNITEIT: HET NIEUWE REGIME

5.1 DE AFSCHAFFING VAN DE QUASI-IMMUNITEIT

Vanaf 1 januari 2025 kunnen uitvoeringsagenten **buitencontractueel aangesproken** worden door partijen die met de organisatie een overeenkomst hebben gesloten, indien zij zelf fouten maakten in de uitvoering van deze overeenkomst. We nemen hier even opnieuw het voorbeeld van hierboven bij:

Nancy en Laura zullen in hun hoedanigheid van uitvoeringsagent op **buitencontractuele basis** aangesproken kunnen worden door de ouders van Jules voor het verlies van de boekentas en de gescheurde jas.

Boek 6 is niet alleen van toepassing op overeenkomsten afgesloten vanaf 1 januari 2025 maar ook op reeds lopende overeenkomsten die afgesloten werden voor deze datum.

6

DE BIJZONDERE AANSPRAKELIJKHEIDSREGIMES VAN DE VRIJWILLIGERS EN DE VRIJWILLIGE BESTUURDER

6.1 OEF: DE WETTELIJKE BESCHERMING VAN DE VRIJWILLIGER

Nu in het nieuwe regime vaststaat dat Nancy en Laura in beginsel rechtstreeks buitencontractueel aansprakelijk gesteld kunnen worden, betekent dit natuurlijk niet automatisch dat ze aansprakelijk zijn. Hiervoor moet steeds gecontroleerd worden of aan de voorwaarden voldaan werd en dient er ook steeds gecontroleerd te worden of er geen sprake is van een **bijzonder aansprakelijkheidsregime**. In geval van een bijzonder aansprakelijkheidsregime koos de wetgever ervoor om de aansprakelijkheid van bepaalde groepen extra te beperken.

En zo geschiedde voor de vrijwilligers. De Vrijwilligerswet bepaalt dat vrijwilligers enkel aansprakelijk gesteld kunnen worden in het geval van:

- **Bedrog**: opzettelijk en bedrieglijk schade toebrengen;
- **Zware fout**: onvergeeflijk in hoofde van de vrijwilliger;
- **Herhaaldelijke lichte fout**

Voor 1 januari 2025 waren de vrijwilligers die een fout begingen in de uitoefening van hun functie enkel aansprakelijk ten aanzien van hun eigen organisatie bij bedrog, een zware fout of een herhaaldelijke lichte fout. Vanaf 2025 zal er evenwel een extra mogelijkheid bijkomen en zal de vrijwilliger onder dezelfde voorwaarden ook aansprakelijk gesteld kunnen worden door de derde die schade lijdt door deze fout.

Nancy en Laura kunnen als vrijwilligers dan ook genieten van een vrij verregaande bescherming. Deze bescherming zal enkel komen te vervallen wanneer Nancy en Laura bedrog pleegden, een zware fout of een herhaaldelijke lichte fout begingen. Wanneer we naar de feiten kijken, zien we dat Laura en Nancy hoogstens een eenmalige lichte fout hebben begaan door een gebrekkig toezicht op Jules. Ze zullen dus niet aansprakelijk zijn, noch ten aanzien van de school, noch ten aanzien van de ouders.

6.2 DE BESTUURDERSAANSPRAKELIJKHEID VAN DE VRIJWILLIGE BESTUURDER

• SOORTEN BESTUURDERS

Bestuurders (natuurlijke of rechtspersonen) voeren verbintenissen uit namens de onderneming en kunnen dus aanzien worden als uitvoeringsagenten die contractueel verbonden zijn aan de onderneming. Er zijn verschillende soorten bestuurders.

Onder de **bestuurders in de “wettelijke” zin** worden alle leden van het bestuursorgaan begrepen alsook de leden van het dagelijks bestuur.

De feitelijke bestuurders zijn dan weer alle andere personen die de bevoegdheid hebben of gehad hebben om de rechtspersoon daadwerkelijk te besturen.

Het mandaat van een bestuurder kan bezoldigd of onbezoldigd zijn. De vrijwillige bestuurders vallen expliciet onder het toepassingsgebied van de Vrijwilligerswet, op voorwaarde dat zij dit onbezoldigd doen. Zij kunnen een kostenvergoeding ontvangen volgens de regels van de Vrijwilligerswet, maar geen zitpenningen of presentiegelden.

Hoewel de aansprakelijkheid van een onbezoldigde en/of niet-professionele bestuurder wettelijk gezien op dezelfde manier dient te worden beoordeeld als bij een bezoldigde en professionele bestuurder, wordt de vrijwillige/onbezoldigde bestuurder in de praktijk doorgaans wel milder beoordeeld.

• DE BESTUURDERSAANSPRAKELIJKHEID

Vooraleer een bestuurder aansprakelijk gesteld kan worden, dienen er opnieuw drie voorwaarden vervuld te zijn:

- 1) Een **fout** die de « *appreciatiemarge* » van bestuurders overstijgt (2:56 - 2:58 WVV) = “voor beslissingen, daden of gedragingen die zich kennelijk buiten de marge bevinden waarbinnen normaal voorzichtige en zorgvuldige bestuurders, geplaatst in dezelfde omstandigheden, redelijkerwijze van mening kunnen verschillen”;
- 2) **Schade**;
- 3) **Oorzakelijk verband** tussen fout en schade.

De aansprakelijkheid van bestuurders is **hoofdelijk**, wat concreet betekent dat alle bestuurders gezamenlijk aansprakelijk gesteld worden, ook al is de fout door slechts één van hen gepleegd. Dit betekent concreet dat de schadelijder zich kan verhalen op eender welke bestuurder, die de schade integraal zal moeten betalen en deze vervolgens kan verhalen op zijn medebestuurders.

- **DE BEPERKING VAN DE AANSPRAKELIJKHEID**

De wetgever voorzag ook voor de bestuurders in een **bepanking van de aansprakelijkheid** (artikel 2:57 WVV) met de invoering van de plafonds als beperking op de omvang van de aansprakelijkheid.

Deze plafonds zijn evenwel **enkel van toepassing in het geval van lichte nalatigheid** van toevallige aard en nooit in geval van niet-betaling van bedrijfsvoorheffing, BTW of sociale bijdragen.

De verjaringstermijn voor vorderingen inzake bestuurdersaansprakelijkheid bedraagt **vijf jaar** vanaf de datum dat de kwestieuze besluiten, handelingen of gedragingen of, indien deze opzettelijk verborgen werden gehouden, vanaf het tijdstip waarop zij werden ontdekt.

Wanneer we even teruggaan naar ons voorbeeld, is het realistisch om te stellen dat het bestuursorgaan van de school over vrijwillige bestuurders zal beschikken. Er dient dan ook nagegaan te worden of de bestuurders gehandeld hebben als een **normaal en zorgvuldig bestuurder**. Hierbij zal ingezoomd worden op het gebrekkige toezicht en of dit te wijten was aan een structureel gebrek in de naschoolse opvang. Als zou blijken dat het opvangsysteem systematisch tot vernieling van kleren en diefstallen van boekentassen heeft geleid en dit probleem gemeld werd aan het bestuursorgaan dat geen maatregelen nam, zal de bestuurdersaansprakelijkheid in beeld komen. Werd het bestuursorgaan niet op de hoogte gebracht, dan zal het vermoedelijk de dans omspringen.

7

DE CONTRACTUELE OPLOSSINGEN

De wetgever wou de uitvoeringsagenten echter niet volledig in de kou laten staan en voorzag in de mogelijkheid voor de contractuele schuldenaar (in ons voorbeeld de school) om zogenaamde exoneratieclausules opnemen die tevens ingeroepen mogen worden door de uitvoeringsagenten (Nancy en Laura) (artikel 6.3 Burgerlijk Wetboek).

Hierbij moet rekening gehouden worden met bepaalde beperkingen. Zo zullen deze clausules niet gelden in geval van fysieke of psychische schade of een opzettelijke fout.

7.1 DE OPTIES IN DE “HOOFDOVEREENKOMST”: DE OVEREENKOMST TUSSEN DE OUDERS VAN JULES EN DE SCHOOL

Om de aansprakelijkheidsrisico's te temperen, kan de school ervoor kiezen om de buitencontractuele aansprakelijkheid te beperken of zelfs volledig uit te sluiten voor haar en haar uitvoeringsagenten. Dit kan ze doen door een exoneratieclausule (in combinatie met een splitsingsbeding) op te nemen in haar overeenkomst met de ouders van Jules.

Het beperken of volledig uitsluiten van de buitencontractuele aansprakelijkheid is een complexe oefening. Het is aangeraden om u hiervoor te laten bijstaan door een advocaat.

7.2 DE OPTIES IN DE “ONDEROVEREENKOMST”: DE OVEREENKOMST TUSSEN NANCY, LAURA EN DE SCHOOL

Wanneer een organisatie haar vrijwilligers verder wenst te beschermen, kan er een zogenaamde vrijwaringsclausule opgenomen worden. Wanneer er een **vrijwaringsclausule** opgenomen wordt ten voordele van de uitvoeringsagent, verbindt de organisatie (*in casu* de school) zich om **alle gevolgen** die zouden voortvloeien uit een aansprakelijkheidsvordering ten aanzien van de uitvoeringsagent **te dragen**. Dit omvat onder meer de schadevergoedingen waartoe de uitvoeringsagent veroordeeld zou worden, in dit geval de vergoeding van de jas en de gestolen boekentas.

Ook hier geldt er echter een uitzondering op de regel, ditmaal voor bestuurders. Voor bestuurders werd er namelijk wettelijk voorzien in een verbod om zich voorafgaand te exoneren of te vrijwaren in artikel 2:58 WvV.

8

TIPS AND TRICKS: EERSTE HULP BIJ SCHADEGEVALLEN

Voorkomen is altijd beter dan genezen maar dit is niet altijd mogelijk. Daarbij komt kijken dat het aansprakelijkheidsrecht nogal complex is. Zie je de bomen door het bos even niet meer? We hopen dat het stappenplan in bijlage 3 wat duidelijkheid kan brengen.

Wanneer je als vrijwilliger betrokken raakt in een schadegeval en je rechtstreeks aangesproken wordt door de schadelijder, is het van belang om meteen je **verzekeraar in te lichten**, zelfs indien je denkt dat je geen enkele fout verweten kan worden.

Doorloop je het stappenplan en lijkt je aansprakelijkheid toch mogelijks in het gedrang te komen? Ga dan **in dialoog** met de schadelijder en probeer een minnelijke regeling te treffen over de vergoeding van de schade. Procederen is namelijk niet alleen een proces van lange adem maar ook een kostelijke affaire. Je laat je hierbij best bijstaan door een advocaat.

9

WIE ZIJN GAT VERBRANDT HOEFT NIET PER SE OP DE BLAREN TE ZITTEN: HET BELANG VAN EEN GOEDE VERZEKERING

Soms is aansprakelijkheid niet te vermijden. Daarom is het dan ook cruciaal dat deze gevallen opgevangen worden door de **juiste verzekering**.

De Vrijwilligerswet bepaalt een **verzekeringsplicht** voor zowat alle organisaties. Het gaat hier over de verzekering voor de burgerlijke aansprakelijkheid (BA-polis). Daarnaast legt het Vlaams Decreet Vrijwilligerswerk een uitgebreidere verzekeringsplicht op voor:

- de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie;
- de burgerlijke aansprakelijkheid van de vrijwilliger voor schade toegebracht aan de organisatie, aan andere vrijwilligers, aan de hulpvrager of aan derden tijdens de uitvoering van het vrijwilligerswerk of op de weg naar en van het vrijwilligerswerk;
- de lichamelijke en materiële schade geleden door vrijwilligers bij ongevallen tijdens de uitvoering van het vrijwilligerswerk of op de weg naar en van het vrijwilligerswerk;
- beroepsziekten en besmetting. moet gaan opdat ook deze vrijwaring gedekt zou zijn.

Deze ruimere verzekeringsplicht is dus van toepassing op organisaties in het domein Welzijn, Gezondheid en Gezin.

Om vrijwilligers te waarderen en hen te beschermen biedt de Vlaamse Overheid een gratis vrijwilligersverzekering aan. Feitelijke verenigingen en vzw's zonder personeel, die vallen onder toepassing van de Vrijwilligerswet kunnen per 12 maanden 1.000 vrijwilligerssuren laten verzekeren.

Hoewel in beginsel enkel de BA-polis vrijwilligerswerk verplicht is, is het voor de organisatie steeds aangeraden om ook een verzekering lichamelijke ongevallen en burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie (uitbating) af te sluiten. Ook een **bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering** is cruciaal om de aansprakelijkheid van de vrijwillige bestuurder op te vangen.

Hierbij is het zeker aan te raden om de bijkomstige **polis rechtsbijstand** te voorzien. Deze verzekering zorgt ervoor dat er een onafhankelijk raadsman aangesteld zal worden in geval van schade en zal ook alle gerechtskosten dekken (die hoog kunnen oplopen).

Het is van belang als organisatie om met uw verzekeringsmakelaar na te gaan of alle risico's en alle vrijwilligers voldoende gedekt zijn in het geval van schade. Vergeet dan ook zeker niet om uw verzekeringsmakelaar te contacteren naar aanleiding van het nieuwe boek 6 BW en samen na te kijken of uw polissen geüpdatet moeten worden.

Indien er geopteerd wordt voor een vrijwaring van de vrijwilligers, dient dit in elk geval meegedeeld te worden aan de verzekeraar, die hiermee akkoord moet gaan opdat ook deze vrijwaring gedekt zou zijn.

10 FAQ

10.1 MAAR EIGENLIJK VERANDERT ER DAN TOCH NIETS IN DE PRAKTIJK?

Hoewel je als vrijwilliger nog steeds kunt genieten van dezelfde immuniteit als voor de inwerkingtreding van boek 6 BW, ben je als vrijwilliger in theorie wel in meer gevallen rechtstreeks aanspreekbaar. Vanaf 1 januari 2025 kan een schadelijder namelijk een rechtstreekse buitencontractuele vordering instellen tegen de vrijwilliger indien hij of zij handelde als uitvoeringsagent van de organisatie. Dit kon voorheen enkel in het geval van een misdrijf of wanneer er sprake was van “gemengde schade” (zie hierboven).

Er kan verwacht worden dat sommige schadelijders de vrijwilligers zullen viseren om zo de organisatie onder druk te zetten in de hoop een snelle regeling te bekomen.

10.2 HEEFT HET WEL NUT OM DE CONTRACTUELE VERWEERMIDDELEN OP TE NEMEN WANNEER IK IN EEN SECTOR WERK WAAR DE SCHADE VAAK VAN FYSIEKE OF PSYCHISCHE AARD ZAL ZIJN?

Ja, elk schadegeval is namelijk uniek en moet case by case bekeken worden. De contractuele verweermiddelen kunnen daarnaast steeds opgenomen worden onder het motto “baat het niet dan schaadt het niet”.

In elk geval zijn de contractuele verweermiddelen van toepassing in geval van materiële schade. Zo kunnen de contractuele verweermiddelen zelfs in het geval van fysieke of psychische schade hun nut hebben om een deel van de schade te beperken.

10.3 WAT KAN IK DOEN ALS VRIJWILLIGER? MOET IK EEN VERZEKERING AFSLUITEN?

In principe is dit niet vereist aangezien je organisatie normaal gezien in de nodige dekking voorziet. Neem het zekere echter voor het onzekere en check zeker eens met je organisatie of ze voldoende ingelicht zijn over de in deze handleiding uiteengezette veranderingen.

Ben je niet zeker van de zaak? Vraag gerust het betalingsbewijs van de polissen op bij je organisatie.

11 BIJLAGEN

De inhoud van deze schema's werd opgesteld door Impact Advocaten.

BIJLAGE 1

Contractueel:

aansprakelijkheid naar aanleiding van de schending van een **overeenkomst**.

bv. niet-aflossing krediet
bv. foutieve levering van koopwaar
(juridische kapstok = Burgerlijk Wetboek)

Vergt:

1. **Contractuele fout** = de niet naleving van een overeenkomst door een persoon of door iemand anders waarvoor die persoon instaat
2. **Schade**
3. Oorzakelijk **verband** tussen fout en schade

Verjaring:

Algemeen: 10 jaar vanaf opeisbaarheid

Bijzondere termijnen voor bijzondere contracten

Schadeomvang:

Elke schade die zeker, persoonlijk en rechtmatig is en waarvan men het bestaan kan aantonen

Buitencontractueel:

aansprakelijkheid naar aanleiding van een onrechtmatige **daad**.
bv. een gevelverver die een voorbijganger schade toebrengt
(juridische kapstok = Burgerlijk Wetboek)

Vergt:

1. **Fout** = schending wet of onvoorzichtig/onredelijk handelen
2. **Schade**
3. Oorzakelijk **verband** tussen fout en schade

Verjaring:

5 Jaar vanaf de dag volgend op die waarop het slachtoffer **kennis** heeft gekregen van de schade én van de identiteit van de aansprakelijke persoon.

In ieder geval **20 jaar** vanaf de dag volgend op die waarop het feit waardoor de schade is veroorzaakt zich heeft voorgedaan.

Schadeomvang:

Integrale schadeloosstelling, te verminderen met reeds ontvangen sommen (bv. gewaarborgd inkomen)
+ mogelijkheid tot herevaluatie bij verergering schade

Strafrechtelijk:

aansprakelijkheid naar aanleiding van een wettelijk beschreven **misdaad**.

bv. onopzettelijke slagen en verwondingen door verpleger aan patiënt (juridische kapstok = Burgerlijk Wetboek)

Vergt:

1. Strafrechtelijke gedraging die al dan niet opzettelijk gesteld wordt
2. Schuld (= moreel element): lat kan hoger liggen dan gewone burgerrechtelijke fout

Verjaring:

Misdaad levenslange opsluiting: 30 jaar

Misdaad 20-30 jaar opsluiting: 20 jaar

Misdaad 5-20 jaar opsluiting: 15 jaar

Wanbedrijf: 10 jaar

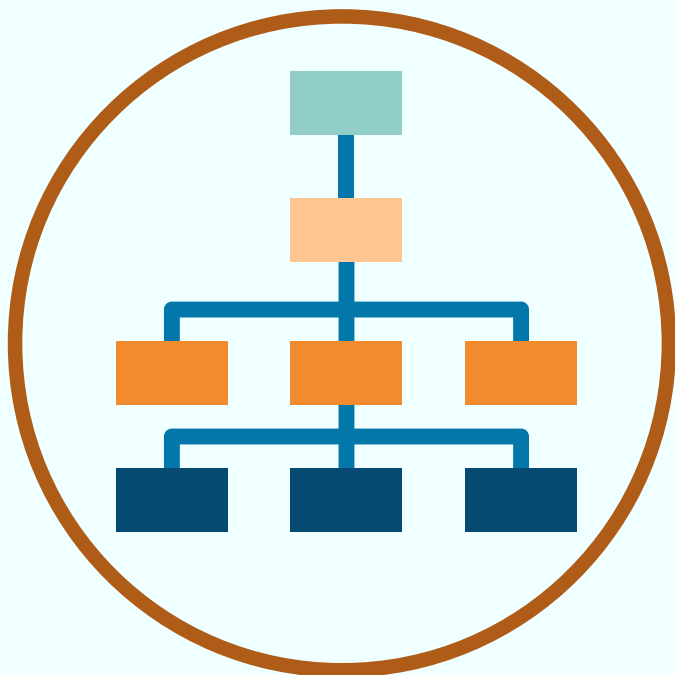
Overtreding: 1 jaar
+ mogelijkheid tot schorsing of stuiting

Schadeomvang:

Volgens regels buitencontractuele aansprakelijkheid

Lichamelijke schade = indicatieve tabel

BIJLAGE 2

De school:

Gedroeg de school zich als een normaal zorgvuldige school?

Bestuurders:

Gedroeg bestuurder zich als een normaal zorgvuldige bestuurder?

Directie:

Gedroeg directie zich als een normaal zorgvuldige directie?

Teamverantwoordelijke:

Gedroeg teamverantwoordelijke zich als normaal zorgvuldige teamverantwoordelijke?

Vrijwilligers:

Gedroegen vrijwilliger zich als normaal zorgvuldige vrijwilliger?

BIJLAGE 3

